

EDUCATION

Name & Signature of the Invigilator

PAPER-II
SEPT/13/13

ICR Answer Sheet No. :

Roll No. :

Roll Number in words : _____

Time : 1.15 Minutes]

No. of Printed Pages : 20

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of fifty (50) multiple choice type questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to candidate. In the first 5 minutes, candidate is requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - (i) To have access to the question booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
  - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of five minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - (iii) After this verification is over, the test booklet number should be entered in the ICR answer sheet and the ICR Answer Sheet number should be entered on this test booklet.
4. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should strictly be contained within the corresponding square.

Correct method

Wrong method

OR

5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough work is to be done in the end of the booklet only.
8. You have to return the original ICR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the examination hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of ICR sheet and test booklet on conclusion of the examination.
9. Use black ball point pen.
10. Use of any Calculators or log tables or any other electronic devices is prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવિકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પ્રશ્નો (પાંચ) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પ મિનિટ દરમિયાન, ઉમેદવારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું.
  - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પેજની ધાર પર આપેલ સીલ ફાટી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકાર શો નહીં.
  - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો પૂરું અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પૂરું/પ્રશ્નો ઓછા હોય, લેવાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા કોઈ અન્ય ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ કારણે ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારવી નહીં. એને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમય પણ આપવામાં આવશે નહીં.
  - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાયપછી, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર ICR જવાબ પત્રકમાં લખવો અને ICR જવાબ પત્રક નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર ઉત્તર વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. પસંદગીનો જવાબ માત્ર અંગ્રેજી કેપીટલ મુખાક્ષર દ્વારા જ આપવો. પસંદ કરેલ અંગ્રેજી કેપીટલ અક્ષર આપેલ ખાનામાં સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય તે રીતે લખવો.

સાચી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ ICR જવાબ પત્રકમાં પેપર-૨ લખેલ વિભાગમાં જ લખવા.
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાની અને આપેલ પાનું વચ્ચે કોઈપણ ચીજ નાખવાનું નહીં.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ જાય પછી ઓરિજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈપણ સંજોગોમાં પરીક્ષાખંડની બહાર જઈ શકશે નહીં. પરીક્ષણ પૂર્ણ થયા માટે ઉમેદવાર પ્રશ્નપુસ્તિકા તથા ICR જવાબલેખીની દુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી પેન/કાળી બોલ પેન વાપરવી.
10. કેલક્યુલેટર અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. બોલ જવાબ માટે નેગેટિવ માર્કિંગ પ્રથા નહીં.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નો બંધુવાદ અને કોઈ વિવાદ/અતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ગન યોગ્ય ગણાશે.

A

A

A

A

A

A

EDUCATION
PAPER - II

શિક્ષણ
પેપર-II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice/assertion/reasoning questions/matching questions. Each question carries **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં **પચાસ (૫૦)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. Which branch of philosophy helps in deciding the educational aims ?
- (A) Metaphysics
(B) Epistemology
(C) Axiology
(D) Aesthetics

2. Given below are two statements. Read carefully and give your logical conclusion :
- (1) Philosophy is theoretical aspect
(2) Education is practical aspect
- (A) Both (1) and (2) statements are true
(B) Both (1) and (2) statements are false
(C) Statement (1) is true but statement (2) is false
(D) Statement (1) is false but statement (2) is true

1. તત્વજ્ઞાનની કઈ શાખા શૈક્ષણિક હેતુઓ નક્કી કરવામાં મદદરૂપ થાય છે ?
- (A) તત્ત્વમીમાંસા
(B) જ્ઞાનમીમાંસા
(C) નીતિશાસ્ત્ર
(D) સૌંદર્યશાસ્ત્ર

2. નીચે બે વિધાનો આપેલાં છે. કાળજીપૂર્વક વાંચો અને તમારો તાર્કિક નિષ્કર્ષ આપો :
- (૧) તત્ત્વજ્ઞાન એ સૈદ્ધાંતિક પાસું છે
(૨) શિક્ષણ એ વ્યવહારુ પાસું છે
- (A) બન્ને ૧ અને ૨ સાચા વિધાન છે
(B) બન્ને ૧ અને ૨ ખોટાં વિધાન છે
(C) વિધાન ૧ સાચું છે અને ૨ ખોટું છે
(D) વિધાન ૨ સાચું છે અને ૧ ખોટું છે

3. The world as it appears to our eyes, is *not* true is according to :
- (A) Idealism
(B) Realism
(C) Naturalism
(D) Pragmatism
4. Concept of 'Negative Education' was propounded by :
- (A) Tagore
(B) Gandhi
(C) Montessori
(D) Rousseau
5. Freedom and self-responsibility are the key concepts for a teacher believing in :
- (A) Existentialism
(B) Marxism
(C) Pragmatism
(D) Naturalism
3. વિશ્વ કે જે આપણી નજર સામે છે તે સત્ય નથી તે શેને અનુરૂપ છે ?
- (A) આદર્શવાદ
(B) વાસ્તવવાદ
(C) પ્રકૃતિવાદ
(D) વ્યવહારવાદ
4. 'નકારાત્મક શિક્ષણ' નું પ્રતિપાદન કોણે કર્યું છે ?
- (A) ટાગોર
(B) ગાંધી
(C) મોન્ટેસોરી
(D) રૂસો
5. સ્વતંત્રતા અને સ્વ-જવાબદારીની મુખ્ય સંકલ્પનાઓ સ્વીકારનાર શિક્ષક માને છે :
- (A) અસ્તિત્વવાદ
(B) માર્ક્સવાદ
(C) વ્યવહારવાદ
(D) પ્રકૃતિવાદ

6. According to Samkhya Philosophy, originally the Prakriti is :
- (1) Unmanisted (Avyakta)
 (2) Subtle (Sukshma)
 (3) Balanced (Santulit)
 (4) Trigunatmak
 (A) (1), (2) and (3)
 (B) (2), (3) and (4)
 (C) (1), (2) and (4)
 (D) (1), (2), (3) and (4)
7. According to Jainism, curricular subjects are :
- (A) Religion/Non-religion
 (B) Pure and Compound matter
 (C) Free Soul and Bound Jiva
 (D) Sacred/Religious literature
8. As per Indian philosophical tradition, which is *not* a non-Vedic tradition ?
- (A) Buddhism
 (B) Jain Philosophy
 (C) Nyaya Philosophy
 (D) Islam Philosophy
6. સાંખ્ય તત્ત્વજ્ઞાનના મત મુજબ પ્રકૃતિએ મૂળભૂત રીતે છે :
- (1) અવ્યક્ત
 (2) સૂક્ષ્મ
 (3) સંતુલિત
 (4) ત્રિગુણાત્મક
 (A) (1), (2) અને (3)
 (B) (2), (3) અને (4)
 (C) (1), (2) અને (4)
 (D) (1), (2), (3) અને (4)
7. જૈન વિચારસરણી પ્રમાણે અભ્યાસક્રમના વિષયો છે :
- (A) ધર્મ/અધર્મ
 (B) શુદ્ધ/સંયોજન પદાર્થ
 (C) મુક્ત આત્મા/બદ્ધ જીવ
 (D) પાવન/ધાર્મિક સાહિત્ય
8. ભારતીય તાત્ત્વિક પરંપરા પ્રમાણે નોન-વેદીક (વેદોમાં નહિ માનનાર) પરંપરા કઈ છે ?
- (A) બૌદ્ધ દર્શન
 (B) જૈન દર્શન
 (C) ન્યાય દર્શન
 (D) ઈસ્લામ દર્શન

9. "The aim of education should be to create a classless society", is supported by :

- (A) Naturalism
- (B) Marxism
- (C) Gandhism
- (D) Pragmatism

10. Aurobindo's views on education give importance to :

- (A) Consciousness
- (B) Science
- (C) Social consensus
- (D) Skill

11. Clarification of abstract terms is ..... analysis.

- (A) Spiritual
- (B) Linguistic
- (C) Philosophical
- (D) Conceptual

9. "શિક્ષણનું ઘ્યેય વર્ગવિહીન સમાજનું નિર્માણ હોય", તેને અનુમોદન આપે છે :

- (A) પ્રકૃતિવાદ
- (B) માર્ક્સવાદ
- (C) ગાંધીવાદ
- (D) વ્યવહારવાદ

10. શ્રી અરવિંદનો શૈક્ષણિક દૃષ્ટિકોણ શાને મહત્વ આપે છે ?

- (A) જાગરુકતા
- (B) વિજ્ઞાન
- (C) સામાજિક સૌમનસ
- (D) કૌશલ્ય

11. અમૂર્ત પદોનું સ્પષ્ટીકરણ એ ..... પૃથકકરણ છે.

- (A) આધ્યાત્મિક
- (B) ભાષાકીય
- (C) તાત્વિક
- (D) સંકલ્પનાકીય

12. As per Indian Constitution the spirit of equality involves :

- (1) Mathematical equality
- (2) Qualitative equality
- (3) Quantitative equality
- (4) Biological equality
- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (2) and (3)
- (C) (2), (3) and (4)
- (D) (1), (2) and (3)

13. Which is the most appropriate meaning of equality and equity ?

- (A) Equality and equity are the same
- (B) Equality refers to strategies adopted to realise the value of equity
- (C) Equality is a value and equity refers to the strategies adopted to realise the value
- (D) Equality and equity are social constructs

12. ભારતીય બંધારણ મુજબ સમાનતાના ગુણનો સમાવેષ છે :

- (1) ગાણિતિક સમાનતા
- (2) ગુણાત્મક સમાનતા
- (3) સંખ્યાત્મક સમાનતા
- (4) જૈવિક સમાનતા
- (A) (1), (2), (3) અને (4)
- (B) (2) અને (3)
- (C) (2), (3) અને (4)
- (D) (1), (2) અને (3)

13. નીચેનામાંથી સમાનતા અને સમતાનો સૌથી સુયોગ્ય અર્થ કયો છે ?

- (A) સમાનતા અને સમતા બંનેનો અર્થ એક જ છે
- (B) સમાનતા સમતાના મૂલ્યને પ્રતીત કરવા માટેની ઊભી કરેલી વ્યૂહરચનાઓ સંકલ્પે છે
- (C) સમાનતા મૂલ્ય છે અને સમતા સમાનતાના મૂલ્યને પ્રતીત કરવા માટે ઊભી કરેલી વ્યૂહરચનાઓ છે
- (D) સમાનતા અને સમતા બંને સામાજિક વ્યૂહરચનાઓ છે

14. Transmission of elements of one's culture to the growing generation is called :

- (A) Acculturation
- (B) Diffusion
- (C) Socialisation
- (D) Enculturation

15. Social interaction involves :

- (A) Only co-operation
- (B) Only adjustment
- (C) Only opposition
- (D) Co-operation, adjustment and opposition

16. Which is the most effective factor of social change in a democratic country ?

- (A) Education
- (B) Family
- (C) Community
- (D) Religion

14. સંસ્કૃતિના તત્વોનું ઉછરતી પેઢી માટે પ્રસારણ એટલે :

- (A) સંસ્કૃતિકરણ
- (B) ચોમેર પ્રસારણ
- (C) સામાજિકીકરણ વિસ્તાર
- (D) સંસ્કૃતિગ્રહણ

15. સામાજિક આંતરક્રિયામાં શાનો સમાવેશ થાય છે ?

- (A) ફક્ત સહકાર
- (B) ફક્ત સમાયોજન
- (C) ફક્ત વિરોધ
- (D) સહકાર, સમાયોજન અને વિરોધ

16. લોકશાહી દેશમાં સામાજિક પરિવર્તન માટે નીચેનામાંથી કયું પરિબલ સૌથી અસરકારક છે ?

- (A) શિક્ષણ
- (B) પરિવાર
- (C) સમુદાય
- (D) ધર્મ

17. Who viewed schooling as an "ideological state apparatus" ?

- (A) Bernstein
- (B) Karl Marx
- (C) Althusser
- (D) Bowels

18. Which one of the following is *not* a form of social mobility ?

- (A) Horizontal mobility
- (B) Vertical mobility
- (C) Longitudinal mobility
- (D) Spatial mobility

19. When the cultural traits spread from one society to another, the process is called :

- (A) Diffusion
- (B) Parallelism
- (C) Evolution
- (D) Pluralism

17. કોણે શાળા શિક્ષણને રાજ્યનું વૈચારિક સાધન કહ્યું છે ?

- (A) બર્નસ્ટાઈન
- (B) કાર્લ માર્ક્સ
- (C) અલ્થુસર
- (D) બોવેલ્સ

18. નીચેનામાંથી કયું સામાજિક ગતિશીલતાનું સ્વરૂપ નથી ?

- (A) ક્ષિતિજસમ ગતિશીલતા
- (B) લંબસમ ગતિશીલતા
- (C) સળંગસૂત્રી ગતિશીલતા
- (D) અવકાશીય ગતિશીલતા

19. જ્યારે સાંસ્કૃતિક લક્ષણો એક સમાજથી બીજા સમાજ તરફ ફેલાય છે ત્યારે તે પ્રક્રિયાને ..... કહેવાય છે.

- (A) યોગેર પ્રસારણ
- (B) સમાંતરવાદ
- (C) ઉત્ક્રાંતિ
- (D) બહુવિધતાવાદ

20. The science of Educational Sociology is based on the scientific study of :

- (A) Man and environment
- (B) Individual and educational psychology
- (C) Behaviour of social institutions
- (D) Interaction of the individual with society in reference to education

21. Which one of the following is *not* the basic principle of democracy ?

- (A) Liberty
- (B) Dignity
- (C) Equality
- (D) Fraternity

22. The Marxist approach to class solidarity refers to :

- (A) The recognition by a class
- (B) The extent to which workers act together to achieve political and economic aim
- (C) The conscious, deliberate and collective struggle between the two classes
- (D) Unconscious struggle between the workers and the capitalists

20. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનું વિજ્ઞાન નીચેનામાંથી કોના આધારે રચાયેલ વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ છે ?

- (A) માનવ અને પર્યાવરણ
- (B) વ્યક્તિ અને શૈક્ષણિક માનસશાસ્ત્ર
- (C) સામાજિક સંસ્થાઓનું વર્તન
- (D) શિક્ષણના સંદર્ભે વ્યક્તિની સમાજ સાથેની આંતરક્રિયા

21. નીચેનામાંથી કયો લોકશાહીનો મૂળભૂત સિદ્ધાંત નથી ?

- (A) સ્વાતંત્ર્ય
- (B) સ્વાભિમાન
- (C) સમાનતા
- (D) બંધુત્વ

22. વર્ગ ઐક્યનો માર્કસવાદી અભિગમ નીચેનામાંથી કઈ બાબતને ધ્યાનમાં લે છે ?

- (A) સામાજિક વર્ગ દ્વારા માન્યતા
- (B) કામદારો રાજકીય અને આર્થિક ઘેયોની સિદ્ધિ માટે સંગઠિત થઈ કાર્ય કરે તે
- (C) બે વર્ગ વચ્ચેની સભાન, ઈરાદાપૂર્વકનો અને સામુહિક સંઘર્ષ
- (D) કારીગરો અને મૂડીવાદીઓ વચ્ચેનો અજાગૃત સંઘર્ષ

23. Equality of opportunity does not mean :

- (A) Equally distributed opportunities
- (B) Equally distributed opportunities and not benefits
- (C) Equal quota of opportunities earmarked for the disadvantaged
- (D) Equal access to opportunities

24. "The differentiated system of rewards developed by Indian social order has led to social stratification".

This is a :

- (A) Marxist idea
- (B) Functionalist idea
- (C) Socialist idea
- (D) Gandhian idea

25. Sex Education is also for :

- (A) Reproductive health
- (B) Physical health
- (C) Mental health
- (D) Social health

23. તકની સમાનતાનો અર્થ નીચેનામાંથી કયો નથી ?

- (A) સમાન રીતે વિતરિત તકો
- (B) સમાન રીતે વિતરિત તકો, નહીં કે લાભો
- (C) સુવિધા-વંચિતો માટે નક્કી કરેલું તકોનું સમાન પ્રમાણ
- (D) તકોની સમાન પ્રાપ્તિ

24. "ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા દ્વારા વિકસાવાયેલી વિભિન્નકૃત પ્રણાલિઓ સામાજિક સ્તરીકરણ તરફ દોરી ગઈ છે."

આ ..... છે.

- (A) માર્ક્સવાદી વિચાર
- (B) કાર્યવાદી વિચાર
- (C) સમાજવાદી વિચાર
- (D) ગાંધીવાદી વિચાર

25. જાતીય શિક્ષણ ..... માટે પણ છે.

- (A) પ્રજોત્પાદક સ્વાસ્થ્ય
- (B) શારીરિક સ્વાસ્થ્ય
- (C) મન: સ્વાસ્થ્ય
- (D) સામાજિક સ્વાસ્થ્ય

26. Which method of research probably contributes most to the advancement of Educational Psychology as a science ?
- (A) The clinical method
(B) The historical method
(C) The survey method
(D) The experimental method
27. Intelligence of a person is :
- (A) Constant
(B) Unidimensional
(C) Multidimensional
(D) Two-dimensional
28. Learning is to :
- (A) Achieve high scores
(B) Possess high intelligence
(C) Acquire adequate knowledge
(D) Attain behavioural change
29. Operant conditioning is concerned with :
- (A) Perceptual learning
(B) Transfer of learning
(C) Trial and error learning
(D) Stimulus response learning
26. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનના વિજ્ઞાન તરીકેના વિકાસમાં સંભવતઃ સૌથી વધુ કઈ સંશોધન પદ્ધતિ ફાળો આપે છે ?
- (A) ચિકિત્સા પદ્ધતિ
(B) ઐતિહાસિક પદ્ધતિ
(C) સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ
(D) પ્રાયોગિક પદ્ધતિ
27. વ્યક્તિની બુદ્ધિ એટલે :
- (A) અચલ
(B) એકપરિમાણીય
(C) બહુપરિમાણીય
(D) દ્વિ પરિમાણીય
28. અધ્યયન એટલે :
- (A) ઉચ્ચ પ્રાપ્તિઓ મેળવવા
(B) ઉચ્ચ બુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવી
(C) પર્યાપ્ત જ્ઞાન હાંસલ કરવું
(D) વર્તનમાં પરિવર્તન ધારણ કરવું
29. કારક અભિસંધાન ..... સાથે નિસબત ધરાવે છે :
- (A) પ્રત્યક્ષાત્મક અધ્યયન
(B) અધ્યયનનું સંક્રમણ
(C) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયન
(D) ઉદ્દીપક - પ્રતિચાર અધ્યયન

30. Which is *not* an intellectual ability associated with creativity ?

- (A) Assertiveness
- (B) Sensitivity to problems
- (C) Adaptive flexibility
- (D) Redefinition

31. The training of one kind has beneficial influence upon learning of another kind, which is known as :

- (A) Positive transfer
- (B) Negative transfer
- (C) Mutual transfer
- (D) Collective transfer

32. A student justifies his involvement in malpractice in the examination. It is an example of the following defense mechanism :

- (A) Rationalisation
- (B) Projection
- (C) Compensation
- (D) Sublimation

30. સર્જનાત્મકતા સાથે સંકળાયેલી ન હોય તેવી કઈ બૌદ્ધિક ક્ષમતા છે ?

- (A) મતાગ્રહિતા
- (B) સમસ્યાઓ પ્રત્યે સંવેદનશીલતા
- (C) અનુકૂલિત લવચીકતા
- (D) પુનર્વ્યાખ્યા

31. એક પ્રકારની તાલીમનો બીજા પ્રકારના અધ્યયનમાં લાભદાયી પ્રભાવ ..... કહેવાય છે.

- (A) હકારાત્મક સંક્રમણ
- (B) નકારાત્મક સંક્રમણ
- (C) પારસ્પરિક સંક્રમણ
- (D) સામુહિક સંક્રમણ

32. એક વિદ્યાર્થી પરીક્ષામાં ગેર રીતીમાં પોતાની સંડોવણીને યોગ્ય ઠેરવે છે. આ નીચેનામાંથી કઈ બચાવ પ્રયુક્તિનું ઉદાહરણ છે.

- (A) ઔચિત્ય સ્થાપન
- (B) પ્રક્ષેપણ
- (C) વિનિમય
- (D) ઉદાત્તિકરણ

33. Tendencies peculiar to an individual that can be easily observed are called :

- (A) Common traits
- (B) Central traits
- (C) Secondary traits
- (D) Attitudinal traits

34. The classification of personality based on sociability is given by :

- (A) Jung
- (B) Allport
- (C) Rorschach
- (D) Murray

35. The observation of some specific aspects in some thing (or) action, according to one's personality and mental state is called as :

- (A) Rating technique
- (B) Projective technique
- (C) Psycho-analytic technique
- (D) Interview technique

33. સરળતાથી અવલોકી શકાય તેવી વ્યક્તિની ખાસ વૃત્તિઓને ..... કહેવાય છે.

- (A) સામાન્ય લક્ષણો
- (B) કેન્દ્રીય લક્ષણો
- (C) દ્વેતીયિક લક્ષણો
- (D) મનોવલણીય લક્ષણો

34. વ્યક્તિત્વનું સામાજિકતા પર આધારિત વર્ગીકરણ ..... એ આપ્યું છે.

- (A) જુંગ
- (B) ઓલપોર્ટ
- (C) રોરશાક
- (D) મરે

35. કોઈના વ્યક્તિત્વ અને માનસિક અવસ્થા મુજબ કોઈ વસ્તુ કે કાર્યના ખાસ પાસાંના અવલોકનને ..... કહેવાય છે.

- (A) ક્રમાંકન પ્રયુક્તિ
- (B) પ્રક્ષેપણ પ્રયુક્તિ
- (C) મન:વિશ્લેષણ પ્રયુક્તિ
- (D) મુલાકાત પ્રયુક્તિ

36. Hull's theory of learning is concerned with :

- (A) Drive reduction
- (B) Effect of practice
- (C) Learning by insight
- (D) Trial and error

37. The father of Experimental Psychology is :

- (A) Watson
- (B) Freud
- (C) Wundt
- (D) Binet

38. The products of naturalistic observation are best enumerated in terms of :

- (A) Explanation
- (B) Theory
- (C) Prediction
- (D) Description

36. હલનો અધ્યયન સિદ્ધાંત ..... સાથે નીસબત ધરાવે છે.

- (A) જુસ્સામાં ઘટાડો
- (B) મહાવરાની અસર
- (C) અંતઃસ્ફુરણ દ્વારા અધ્યયન
- (D) પ્રયત્ન અને ભૂલ

37. પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાનના પિતા ..... છે.

- (A) વોટ્સન
- (B) ફ્રોઈડ
- (C) વુન્ડ
- (D) બીને

38. સ્વાભાવિક અવલોકનની નિષ્પત્તિને ઉત્તમ રીતે ..... તરીકે ગણાવાય છે.

- (A) સમજૂતી
- (B) સિદ્ધાંત
- (C) આગાહી
- (D) વર્ણન

39. "Effectiveness of multimedia programme on achievement of Class IX students in Hindi". Here dependent variable is :

- (A) Multimedia programme
- (B) Achievement of students in Hindi
- (C) Students of Class IX
- (D) Hindi subject

40. There is no significant difference in the mean achievement scores of students studied through 'X' method and 'Y' method. This is :

- (A) Directional hypothesis
- (B) Non-directional hypothesis
- (C) Null hypothesis
- (D) Alternative hypothesis

41. Research conducted by teachers to solve local problems of the school in which they work is called ..... research.

- (A) Policy
- (B) Basic
- (C) Applied
- (D) Action

39. "ધોરણ ૯ ના વિદ્યાર્થીઓની હિન્દી વિષયમાં સિદ્ધિ પર બહુમાધ્યમ કાર્યક્રમની અસરકારકતા" અહીં પરતંત્ર ચલ છે :

- (A) બહુમાધ્યમ કાર્યક્રમ
- (B) વિદ્યાર્થીઓની હિન્દીમાં સિદ્ધિ
- (C) ધોરણ ૯ ના વિદ્યાર્થીઓ
- (D) હિન્દી વિષય

40. X-પદ્ધતિ અને Y-પદ્ધતિથી શીખેલા વિદ્યાર્થીઓના સરાસરી સિદ્ધિ પ્રાપ્તકોમાં અર્થસૂચક તફાવત નથી, તે :

- (A) દિશાસૂચક ઉત્કલ્પના
- (B) બિન-દિશાસૂચક ઉત્કલ્પના
- (C) શૂન્ય ઉત્કલ્પના
- (D) વૈકલ્પિક ઉત્કલ્પના

41. શાલેય સ્થાનિક પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે શિક્ષકો દ્વારા હાથ ધરાયેલ સંશોધન કે જેમાં તેમણે કાર્ય કર્યું તે ..... સંશોધન છે.

- (A) નીતિ વિષયક
- (B) મૂળભૂત
- (C) વ્યવહારુ
- (D) ક્રિયાત્મક

42. Descriptive research that involves acquiring data from every member of population is called :

- (A) Census
- (B) Longitudinal
- (C) Cross sectional
- (D) Correlational

43. .... is probability sampling design.

- (A) Snowball sampling
- (B) Purposive sampling
- (C) Systematic sampling
- (D) Judgement sampling

44. The term ..... means the same researcher uses a method at another time and would come up with the consistent result.

- (A) Validity
- (B) Reliability
- (C) Applicability
- (D) Usability

42. વ્યાપવિશ્વના પ્રત્યેક સભ્ય પાસેથી મેળવેલ માહિતીનો સમાવેશ જેમાં હોય તે વર્ણનાત્મક સંશોધન શું કહેવાય છે ?

- (A) જનગણના
- (B) સળંગસૂત્રી
- (C) આડછેદી
- (D) સહસંબંધાત્મક

43. .... એ સંભાવ્ય નમૂના પસંદગી યોજના છે.

- (A) સ્નો-બોલ નમૂના પસંદગી
- (B) સહેતુક નમૂના પસંદગી
- (C) યોજનાબદ્ધ નમૂના પસંદગી
- (D) નિર્ણય નમૂના પસંદગી

44. પદ ..... નો અર્થ તે સંશોધક ફરી વખત તે પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરી સાત્યપૂર્ણ પરિણામ મેળવે.

- (A) યથાર્થતા
- (B) વિશ્વસનીયતા
- (C) વિનિયોગ ક્ષમતા
- (D) ઉપયોગીતા

45. The correct way of improving validity of research is by using .....

- (A) Mixed method
- (B) Multiple method
- (C) Triangulation
- (D) Mix method and triangulation

46. The relationship between standard deviation and variance is represented by .....

- (A) $SD = \text{Variance}$
- (B) $SD = \sqrt{\text{Variance}}$
- (C) $\sqrt{SD} = \text{Variance}$
- (D) $SD = (\text{Variance})^2$

47. $\frac{\sum(Z_x)(Z_y)}{N}$: This formula is used for computing .....

- (A) Standard deviation
- (B) Z score
- (C) Correlation co-efficient
- (D) T score

45. સંશોધનમાં પથાર્થતાની સુધારણા માટેનો સાચો રસ્તો ..... છે.

- (A) મિશ્ર પદ્ધતિ
- (B) બહુવિધ પદ્ધતિ
- (C) ત્રિકોણીકરણ
- (D) મિશ્ર પદ્ધતિ અને ત્રિકોણીકરણ

46. પ્રમાણ વિચલન અને વિચરણ વચ્ચેનો સંબંધ ..... દ્વારા દર્શાવાય છે.

- (A) પ્ર.વિ. = વિચરણ
- (B) પ્ર.વિ. = $\sqrt{\text{વિચરણ}}$
- (C) $\sqrt{\text{પ્ર.વિ.}} = \text{વિચરણ}$
- (D) પ્ર.વિ. = $(\text{વિચરણ})^2$

47. $\frac{\sum(Z_x)(Z_y)}{N}$ એ સૂત્રનો ઉપયોગ ..... ની ગણતરી માટે છે.

- (A) પ્રમાણ વિચલન
- (B) Z પ્રાપ્તિક
- (C) સહસંબંધાંક
- (D) T પ્રાપ્તિક

48. ANOVA is used when data is in .....

- (A) Nominal and Ordinal scale
- (B) Nominal and Interval scale
- (C) Interval and Ratio scale
- (D) Ordinal and Ratio scale

49. Ranking of data is done in .....

- (A) Nominal scale
- (B) Ratio scale
- (C) Interval scale
- (D) Ordinal scale

50. Which one of the following is parametric test ?

- (A) *t*-test
- (B) Chi-square test
- (C) Median test
- (D) Mann-Whitney test

48. ANOVA એ ..... પ્રકારની માહિતી પર હાથ ધરાય છે.

- (A) ઓળખ અને ક્રમાંક માપ
- (B) ઓળખ અને અંતરાલ માપ
- (C) અંતરાલ અને ગુણોત્તર માપ
- (D) ક્રમાંક અને ગુણોત્તર માપ

49. માહિતીનું ક્રમાંકનું ..... માપમાં કરવામાં આવે છે.

- (A) ઓળખ માપ
- (B) ગુણોત્તર માપ
- (C) અંતરાલ માપ
- (D) ક્રમાંક માપ

50. નીચેના પૈકી કઈ પ્રાચલિય કસોટી છે ?

- (A) *t*-કસોટી
- (B) કાઈ-વર્ગ કસોટી
- (C) મધ્યસ્થ કસોટી
- (D) મેન-વ્હીટની કસોટી

ROUGH WORK

1. The area of a square is 144 sq. cm. Find the side of the square.

Area of square = side²

144 = side²

side = $\sqrt{144}$

side = 12 cm

∴ The side of the square is 12 cm.

2. The perimeter of a square is 40 cm. Find the side of the square.

Perimeter of square = 4 × side

40 = 4 × side

side = $\frac{40}{4}$

side = 10 cm

∴ The side of the square is 10 cm.

3. The area of a square is 64 sq. cm. Find the perimeter of the square.

Area of square = side²

64 = side²

side = $\sqrt{64}$

side = 8 cm

SEAL